

УДК 65.012.123

Тетяна Кужда, к.е.н., доцент

Анастасія Накрийко – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Tetiana Kuzhda, Ph.D., Associate Professor

Anastasiia Nakryiko, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

TYPES OF MANAGERIAL DECISIONS

Розвиток будь-якої розумної цивілізації засновано на розробці і реалізації різного роду рішень. Дослідженням даного питання займались ряд таких вчених: В.Андрійчук, М.Альберт, В.Василенко, В. Герасимчук, Дж.Гібсон, Р.Гріфін, Р.Дафт, Д.Дерлоу та ін..

Усі рішення звичайно пов'язуються з людиною чи організацією. Рішення розробляються і реалізуються людьми з різним ступенем професіоналізму, тому діапазон рішень великий – від недостатньо обміркованих до детально розрахованих.

Управлінське рішення – результат вибору суб'єктом управління способу дій, спрямованих на вирішення поставленого завдання в існуючій чи спроектованій ситуації.

У процесі управління організацією приймається величезна кількість найрізноманітніших рішень, що володіють різними характеристиками. Проте існують деякі загальні ознаки, що дозволяють цю множину певним чином класифікувати.

Класифікація управлінських рішень необхідна для визначення загальних і конкретно-специфічних підходів до їх розробки, реалізації й оцінки.

За суб'єктом прийняття існують такі управлінські рішення:

- одноосібні, які приймаються однією особою;
- колективні, які приймаються на загальних зборах чи окремою групою працівників.

За сферою охоплення:

- загальні рішення, які стосуються всієї організації;
- часткові рішення, які спрямовані на регулювання певного процесу в конкретній ситуації та стосуються конкретних підрозділів.

За тривалістю дії:

- короткотермінові – реалізуються протягом року для біжучої роботи організації;
- середньо термінові – реалізуються протягом 1-5 років;
- довготермінові – реалізуються протягом тривалого терміну більше 5 років.

За психологічними особливостями суб'єкта управління:

- врівноважені – приймаються на основі уважного аналізу проблеми, розгляду запропонованих варіантів;
- імпульсивні – "швидкі" рішення, значне місце має емоційна складова;
- інертні – "прості" рішення, в яких важко знайти оригінальність, інноваційність;

– ризиковані – приймаються без достатніх уявлень про систему факторів, які впливають на проблему, без наявності достатньо обґрунтованого прогнозу;

– обережні – орієнтовані на мінімальний ризик, досить часто малоефективні.

За ступенем складності:

– складні – мають важливе значення для майбутнього організації і потребують творчого підходу, вирішенню несподіваних чи непередбачуваних проблем;

– середньої складності – вимагають комплексного розгляду;

– прості – не вимагають великих зусиль для їх прийняття.

За рівнем централізації:

– централізовані - приймаються важливі управлінські рішення у єдиному центрі, тобто на вищому рівні управління;

– децентралізовані - передбачають вироблення узгодженого на всіх рівнях управління рішення, спонукають до генерування нових ідей;

– комбіновані - поєднують елементи централізованих і децентралізованих рішень.

За цілеспрямованістю:

– стратегічні - визначають напрями спеціалізації, перспективи соціального та економічного розвитку тощо;

– тактичні - пов'язані з конкретним розташуванням сил і ресурсів;

– оперативні - виникають у разі порушення виробничого процесу внаслідок непередбачених внутрішніх або зовнішніх обставин.

За причинами виникнення:

– ситуаційні – пов'язані з характером обставин, що виникли;

– ієрархічні – пов'язані з розпорядженнями вищих органів;

– програмні – пов'язані з реалізацією певної програми;

– ініціативні – пов'язані з проявом ініціативи.

За ступенем новизни:

– інноваційні – приймаються за проблемами, що виникають вперше після ретельного вивчення стану справ, досвіду інших організацій і реальних можливостей підприємства;

– стандартні – приймаються на основі вивчення і порівняння наявного досвіду й подібних ситуацій.

За характером:

– економічні – пов'язані з економічним механізмом функціонування організації;

– соціально-психологічні – пов'язані з соціально-психологічними аспектами функціонування організації;

– адміністративні – передбачають юридичний вплив на відносини людей під час виробництва, оскільки регулюються певними правовими нормами;

– технологічні – пов'язані з технологічними аспектами функціонування виробництва тощо.

За наслідками впливу:

– негативні – супроводжуються типовими помилками, негативними наслідками;

– нейтральні – не мають сили управлінського впливу;

– позитивні – передбачають вибір найефективнішого варіанта рішення із можливих.

За рівнем директивності:

- тверді – чітко задають подальший шлях їх утілення;
- спрямувальні – задають визначальний напрямок розвитку системи;
- гнучкі – залежать від умов функціонування у розвитку системи;
- нормативні – задають параметри здійснення процесів у системі.

Отже, існує значна кількість типів управлінських рішень. Розуміння суті та типів управлінських рішень дозволить підвищити якість роботи менеджера.

УДК 330

Уляна Пахоляк – ст. гр. БАм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гевко О.Б.

Uliana Pacholiak, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

WAYS TO IMPROVE PUBLIC FINANCE MANAGEMENT IN MODERN CONDITIONS

Scientific supervisor: Ph.D., Associate Professor Hevko O. B.

У сучасній фінансовій науці на сьогоднішній день існують чотири основні напрямки серед яких найбільшого вдосконалення та вивчення потребують публічні фінанси:

- теорія суспільного добробуту, основний зміст якої полягає у тому, що будь-які зміни у фінансовій сфері мають сенс лише тоді, коли добробут окремих соціальних груп покращується без погіршення інших (засновник – В. Парето);
- теорія суспільного вибору в умовах демократичного середовища (засновник – Дж. Б'юкенен);
- теорія фіскального обміну “податки-блага” (засновники: К. Віксель, Е. Ліндаль, Дж. Б'юкенен).

Причиною цього є відсутність особистої фінансової культури населення через успадкування тоталітарної системи державного управління, в котрій поняття «публічні фінанси» фактично не існувало, а кошти були непідконтрольні народу і належали виключно державі.

Система публічних фінансів має досить багатогранну структуру, котра згідно закону України «Про відкритість використання публічних коштів» включає: кошти в рамках бюджетної системи (державний бюджет, цільових централізованих бюджетних коштів, бюджети місцевого самоврядування, цільових централізованих місцевих бюджетних фондів), кошти фінансових (кошти Нацбанку та інших держбанків) та